

NtVP

Nederlandstalige Vereniging
voor Psychotrauma

Joanne Mouthaan

De nieuwe website ntv.nl

Over NtVP

De Nederlandstalige Vereniging voor Psychotrauma (NtVP) is een onafhankelijke vereniging, die streeft naar continue kwaliteitsverbetering op het gebied van psychotraumatologie voor diegenen die zich professioneel of binnen een professionele organisatie met psychotrauma bezighouden. Dit doet de NtVP door zich in te zetten voor:

- het ontwikkelen en verbeteren van kennis, opleiding, wetenschappelijk onderzoek en standaarden ten aanzien van de preventie, het ontstaan, diagnostiek en de behandeling van aan psychotrauma gerelateerde klachten;
- het bieden van een multidisciplinair netwerk met psychotrauma expertise, waarin kennis wordt gedeeld en leden discussie voeren ter bevordering van hun professionele ontwikkeling;
- het behartigen van de belangen van het vakgebied van psychotraumatologie.

De NtVP is in mei 2006 opgericht en vormt in Nederland en België een netwerk van professionals die werkzaam zijn op het gebied van psychotrauma. Het is een verbindende schakel tussen de ontwikkelingen in ons taalgebied en de internationale ontwikkelingen.

De NtVP maakt deel uit van de Europese vereniging voor Psychotrauma (ESTSS). De ESTSS heeft verbindingen met een groot aantal nationale verenigingen, waardoor een Europees breed netwerk van Psychotrauma verenigingen ontstaat.

COLUMN

Online en offline kennis delen

Of het gaat om actuele treintijden of om het opzoeken van een wetenschappelijk artikel, internet is my best friend. Wil ik iets weten over mijn vakantiebestemming, een nieuwe therapievorm of de verslagen van een congres, ik google ze in een mum van tijd tevoorschijn. En met mij bijna iedereen: slechts 8% van de Nederlanders van 12 jaar en ouder heeft nog nooit internet gebruikt volgens het CBS.

Ook als het gaat om gezondheidsinformatie is het internet onmisbaar geworden. (Bijna) alle informatie die we nodig hebben is met een druk op de knop bereikbaar. Snelheid en beschikbaarheid spelen daarbij een grote rol. Maar daarmee wordt ook meteen duidelijk hoe belangrijk het presenteren van die informatie is. Lukt het niet om met een paar keer klikken te vinden wat ik zoek, dan lanceer ik een nieuwe Google search. Internet biedt dus enorme mogelijkheden om kennis te verspreiden, maar het – intuïtief – vindbaar maken van die kennis is minstens even belangrijk. Met de nieuwe NtVP-website proberen we zo overzichtelijk en simpel mogelijk alle kernactiviteiten vindbaar en beschikbaar te maken. Ons doel is om de bezoeker in één oogopslag komende activiteiten, aankomende promoties of het archief met vorige NtVP-katerns te laten vinden. We zijn daarom constant bezig om de kennisdeling te verbeteren en horen graag of u vindt of we daarin geslaagd zijn: alle feedback is welkom (info@NtVP.nl).

Eén geconcentreerde vorm van kennisdeling vindt juist niet online, maar offline plaats, in de Special Interest Groups (SIG's). Naast de lezingencyclus en het jaarcongres bestaat in de SIG's de mogelijkheid om binnen een aandachtsgebied met andere professionals informatie uit te wisselen en ideeën over onderzoek en praktijk te genereren. In dit katern vertellen voorzitters Elise van Wageningen en Samrad Ghane enthousiast over de twee nieuwste SIG's 'Traumatische Rouw' en 'Culturele Diversiteit'.

Bent u geïnteresseerd in deze onderwerpen, dan bent u van harte uitgenodigd om aan te sluiten. U kunt meedenken met het opstellen van een onderzoeksagenda, ervaringen uitwisselen over meetinstrumenten of behandelvormen, brainstormen over richtlijnen. Kortom: de mogelijkheid om nieuwe kennis te genereren die vervolgens ook online vindbaar kan zijn voor internet-afhankelijken als ik.

'Culturele Diversiteit' en 'Traumatische Rouw'

Special Interest Groups

Door Samrad Ghane, Elise van Wageningen en Joanne Mouthaan

Kennisdeling van psychotrauma en het bieden van een professioneel netwerk om dat mogelijk te maken zijn hoofddoelen van de NtVP. De Special Interest Groups, of SIG's, vormen werkgroepen op themagebied om op een toegankelijke manier professionele kennis en ervaring te delen en verder te ontwikkelen. Hierbij stellen we u graag voor aan twee SIG's die in het afgelopen jaar zijn opgestart: 'Culturele Diversiteit' en 'Traumatische Rouw'.

SIG Traumatische Rouw

De term Traumatische Rouw krijgt steeds meer voeten aan de grond. Collega's zien dat er naast trauma's en andere stressoren ook sprake kan zijn van deze vorm van rouw. De volgende stap is wel te kijken naar de klachten. Ingeburgerd is inmiddels dat een trauma niet hoeft te leiden tot PTSS. Even zo hoeft een traumatisch overlijden van een dierbare niet te leiden tot traumatische rouwklachten en de daarbij behorende codering in de DSM-5. Interessant is het ook om depressie, PTSS en traumatische rouw uit elkaar te halen. In de diagnostiek kan de Traumatic Grief Inventory (TGI; Boelen & Smid, 2016) hierbij helpen. De hulpvraag van de patiënt speelt minstens zo'n rol; welke klachten staan op de voorgrond en waar heeft patiënt het meeste last van? De patiënt zal natuurlijk niet zo snel zeggen het verlies te willen accepteren, dat hij wil rouwen en het onder ogen wil zien. De woordkeus van de therapeut is hierbij erg belangrijk.

Gelukkig is er steeds meer interesse in de diagnostiek en behandeling van traumatische rouw. Al lang wordt er gewerkt met rouwproblematiek en trauma's maar nog veel korter met deze integrale visie. Het aantal publicaties hierover neemt toe en deze delen we graag. Ook groeien de ervaringen (en resultaten daarvan) met (dag)behandelingen. Inmiddels is de SIG een groep met een goede mix van experts en geïnteresseerden. De SIG is nog steeds op zoek naar actieve leden die zich in willen zetten voor de

kennisoverdracht. De SIG streeft ernaar twee tot drie keer per jaar interessante bijeenkomsten te organiseren met gastsprekers en casuïstiekbespreking en actief te zijn op de LinkedIn groepspagina. Met deze structuur hopen we elkaar te kunnen vinden en kennis met elkaar te kunnen delen.

Wilt u hieraan meewerken? Neem dan contact op met Elise van Wageningen, GZ-psycholoog bij Centrum '45 en Equator Foundation via 020-6274974 of e.van.wageningen@centrum45.nl.

SIG Culturele Diversiteit

Binnen de Nederlandse en Vlaamse GGZ en academia bestaat al meer dan dertig jaar aandacht voor zorg voor getraumatiseerde vluchtelingen en asielzoekers, met vanaf medio jaren negentig speciale afdelingen en zorgprogramma's voor deze doelgroep. Nederland loopt voorop wat betreft wetenschappelijk onderzoek op het gebied van internationale geestelijke gezondheid en global mental health. Is een hernieuwde aandacht voor cultuur en trauma dan nog steeds noodzakelijk? Zo ja, op welke specifieke aspecten van diagnostiek en zorg moet nu en in de toekomst extra focus komen te liggen?

Elise van Wageningen

Cultuur en trauma

Het aandachtsgebied 'cultuur en trauma' heeft betrekking op de diagnostiek en behandeling van gevolgen van psychotrauma bij cultureel andere patiënten. Het betreft patiënten wiens levensbeschouwing, leefstijl, sociale positie of opvattingen over ziekte en gezondheid door de behandelaar als anders ervaren worden. In de praktijk gaat het veelal om migranten, maar ook om andere sociale groepen in Nederland en België met een eigen culturele, levensbeschouwelijke en regionale achtergrond. Echter, door vele humanitaire crises in de afgelopen 30 jaar is onze kennis bijna uitsluitend gebaseerd op onderzoek en ervaringen met vluchtelingen en asielzoekers.

GGZ voor vluchtelingen en asielzoekers

In de recente jaren is er een record aantal mensen op de vlucht geslagen (UNHCR, 2016). Velen van hen hebben meerdere traumatische ervaringen en verliezen meegemaakt en kampen met verschillende post-migratie aanpassingsproblemen en psychosociale stressoren (Aarts & Ghane, 2016). Ondanks de verontrustende prevalentiecijfers blijft de westerse GGZ onvoldoende toegankelijk voor grote groepen vluchtelingen en asielzoekers (Ingleby et al., 2017). Dit heeft deels te maken met attitudes van betrokkenen ten aanzien van de GGZ, maar ook met gebrek aan kennis bij de zorgverleners en structurele barrières in het zorgstelsel. Zo worden in de eerste contacten met de hulpverleners de voorgeschiedenis en impact van trauma's onvoldoende onderzocht. Daarnaast worden de diagnostiek en indicatiestelling vaak bemoeilijkt door andere (culturele) beleving en expressie van klachten (i.e., culturele idiomen van distress). Tot slot is de GGZ

onvoldoende betaalbaar voor grote groepen vluchtelingen, in verband met hun relatief zwakke economische positie. Eenmaal in behandeling, lijken vluchtelingen en asielzoekers ook onvoldoende te profiteren van de geboden zorg. Hoewel de GGZ wel degelijk effectief is voor de meerderheid van deze doelgroep, lijken evidence-based behandelingen minder effectief bij deze groep dan bij de populaties waarvoor deze interventies in eerste instantie ontwikkeld werden.

Samrad Ghane

Uitdagingen

De zorg aan cultureel andere patiënten kent vele uitdagingen. Zowel de toegankelijkheid als effectiviteit van de GGZ is ontoereikend voor diverse culturele groepen. Er zijn veelbelovende ontwikkelingen die op termijn significante kwaliteitsverbeteringen als gevolg kunnen hebben (zie kader). De SIG Culturele Diversiteit zet zich in middels bijeenkomsten en publicaties hieraan een bescheiden bijdrage te leveren. Mocht u op de hoogte willen blijven van de activiteiten van de SIG, ideeën of suggesties hebt, of mee zou willen werken aan de initiatieven van de SIG, neemt u svp contact op met Samrad Ghane, voorzitter van de SIG via s.ghane@equatorfoundation.nl.

Drs. Elise van Wageningen is GZ-psycholoog bij Centrum '45, lid Expertiseteam Traumatische Rouw Centrum '45 en lid Expertiseteam Seksueel geweld en Slachtoffers Mensenhandel Equator.

Dr. Samrad Ghane is GZ-psycholoog en medisch antropoloog bij Equator Foundation, Specialismeleider Culturele Psychiatrie bij Parnassia Groep.

Dr. Joanne Mouthaan is universitair docent klinische psychologie Universiteit Leiden, lid werkgroep Communicatie NtVP en redactielid Impact Magazine.

Literatuur

Aarts, R. & Ghane, S. (2016). Mental health on the move; short review on migration and mental health. *Bulletin of the Society for Tropical Medicine and International Health* 54(3):16-18.

Boelen, P., & Smid, G.A. (2016). The Traumatic Grief Inventory Self-Report Version (TGI-SR): Introduction and Preliminary Psychometric Evaluation. *Journal of Loss and Trauma*, 22(3): <http://dx.doi.org/10.1080/15325024.2017.1284488>

Hinton, D.E. et al. (2012). Adapting CBT for traumatized refugees and ethnic minority patients. *Transcultural Psychiatry*, 49, 340-365.

Hobfoll, S.E. et al. (2012). Political violence, psychological distress, and perceived health: A longitudinal investigation in the Palestinian Authority. *Psychol Trauma*, 4, 9-21.

Ingleby, D. et al. (2017). *Migrant Integration Policy Index Health Standard: Country Report Netherlands*. Geneva: IOM.

UNHCR (2016). *Global Trends*. Geneva: UNHCR

Colofon

Dit katern wordt verzorgd door de werkgroep Communicatie van de Nederlandstalige Vereniging voor Psychotrauma.

Redactie: Joanne Mouthaan en Ellen Klaassens
Contact: info@NtVP.nl

© NtVP 2017

Nederlandstalige Vereniging
voor Psychotrauma